

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยและแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้าน กข.คจ.ดีเด่น ที่มีผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

จุดหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) หมู่บ้าน ต้นระดับจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6
2. เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หมู่บ้านในโครงการ กข.คจ. ทุกจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 จำนวน 6 จังหวัด จำนวน 469 หมู่บ้าน ได้แก่ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ หมู่บ้านในโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 จำนวน 6 จังหวัด ๑ ละ 1 หมู่บ้าน รวม 6 หมู่บ้าน

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. รูปแบบของเครื่องมือ

1.1 รูปแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6

1.2 รูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ที่สร้างขึ้นภายหลังจากได้ผลสัมฤทธิ์จากการประเมินในข้อ 1.1 แล้ว

1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมของหมู่บ้านตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในกรณีข้อมูลบางส่วนยังไม่ชัดเจน หรือต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม โดยใช้การสัมภาษณ์

2. อุปกรณ์ในการวิจัย

2.1 กล้องถ่ายภาพ

2.2 เครื่องบันทึกเสียง เทป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประสานทำหนังสือจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 และพัฒนาการจังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน เพื่อความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

2. ศึกษาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

3. สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544

4. สร้างรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

5. ส่งเอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาและให้ข้อคิดเห็น จำนวน 4 คน

6. ส่งเอกสารและเชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยตารางแสดงรูปแบบรายการปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้านดีเด่น ทั้ง 12 ปัจจัย

2. วิเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ในอนาคต

3. กระทำโดยเกณฑ์ประเมินเพื่อนำมาใช้กำหนดรูปแบบต้องมีค่ามากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยและแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้าน กข.คจ. ดีเด่น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการดำเนินงานของหมู่บ้าน กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 จำนวน 6 จังหวัด ๆ ละ 1 หมู่บ้าน รวม 6 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการศึกษาจากรูปแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 และรูปแบบ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ที่สร้างขึ้นภายหลังจากได้ผลสัมฤทธิ์จากการประเมินครั้งแรกแล้ว และแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมของหมู่บ้านตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ที่ข้อมูลบางส่วนไม่ชัดเจน และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยประสานขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากผู้อำนวยการศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 พัฒนาการจังหวัดพิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ แพร่ และจังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยตารางแสดงรูปแบบรายการปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้าน กข.คจ. ดีเด่น จำนวน 12 ปัจจัย นำผลมากำหนดรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อนำไปพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในอนาคต กระทำโดยเกณฑ์ประเมินเพื่อนำมาใช้กำหนดรูปแบบต้องมีค่ามากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป การศึกษาผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางวิเคราะห์ต่าง ๆ และเสนอในรูปแบบโครงสร้าง (model) การพัฒนาแต่ละปัจจัย ผู้วิจัยได้สรุปไว้เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 จำนวน 12 ปัจจัย ดังนี้

1.1 การเสนอโครงการและการอนุมัติโครงการเงินยืม

หมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ของทุกจังหวัดมีการเสนอโครงการยืมเงินที่เหมาะสม การอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านเป็นไปตามหลักเกณฑ์และอนุมัติตามลำดับในทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายวงเงินที่ได้รับอนุมัติเหมาะสมกับระยะเวลา สภาพพื้นที่ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ทุกหมู่บ้านมีการรับ-จ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน การนำส่งเงินจ่ายคืนได้ถูกต้องตามระเบียบ มีระบบบัญชีถูกต้องเป็นปัจจุบัน การจัดทำทะเบียนและจัดลำดับครัวเรือนเป้าหมายได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการประชุมและบันทึกการประชุมถูกต้องเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 ประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพ และการใช้คืนเงินยืมของครัวเรือน

ครัวเรือนยากจนเป้าหมายของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ส่วนใหญ่มีการนำเงินไปประกอบอาชีพตามโครงการ มีการจัดทำบัญชีในการใช้จ่ายเงินของโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถคืนเงินยืมได้ตามกำหนดระยะเวลา อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 86.66 แต่มีจังหวัดที่ต้องปรับปรุงเรื่องการประกอบอาชีพเสริม จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และจังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 13.34

1.4 ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.ของครัวเรือนเป้าหมาย

การดำเนินงานโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจความเป็นมา วัตถุประสงค์ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ ของโครงการที่ชัดเจน ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. และได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานสม่ำเสมอ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 96.66 แต่มีจังหวัดที่ต้องปรับปรุง เรื่องการได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานสม่ำเสมอ จำนวน 1 จังหวัด คือ จังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 03.34

1.5 การจัดทำข้อมูลทะเบียนบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ทุกจังหวัดมีการดำเนินการจัดทำทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีสมุดบันทึกครัวเรือนยืมเงินทุกครัวเรือน มีการจัดทำบัญชี 4 เล่ม / 2 เล่ม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำศูนย์ปฏิบัติการโครงการ กข.คจ.ถูกต้องตามกำหนด อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

1.6 การหมุนเวียนรอบการยืมเงิน และการให้โอกาสครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้ยืมอย่างทั่วถึง

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ส่วนใหญ่มีการหมุนเวียนให้ครัวเรือนยืมเงินมากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือนเป้าหมาย มีป้ายแสดงหรือสมุดบันทึกผู้ที่ได้รับเงินยืมแล้วปรากฏให้เห็น และมีการจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมในรอบถัดไป อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 83.33 แต่มีจังหวัดที่ต้องปรับปรุง เรื่องการจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกที่จะได้ยืมในรอบถัดไป จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และจังหวัดแพร่ คิดเป็นร้อยละ 16.67

1.7 การติดตาม สนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงิน และรายงานผลของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน

การดำเนินของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ส่วนใหญ่ มีการติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอ และประชุมทุกเดือน มีการประสานงานกับองค์กรอื่นมาให้ความรู้ มีการศึกษาดูงาน มีการกำหนดกฎระเบียบในการดำเนินงานของหมู่บ้านเองที่ไม่ขัดต่อระเบียบแม่บทดีไว้ที่เปิดเผย มีการรายงานผลตามที่กำหนดครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเดียวกันมีการรวมกลุ่มกัน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 96.66 แต่มีจังหวัดที่ต้องปรับปรุง เรื่อง มีการติดตามเป็นประจำ สม่ำเสมอ ประชุมทุกเดือน จำนวน 1 จังหวัด คือ จังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 03.34

1.8 การมีรายได้เพิ่มขึ้นของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี)

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 80 แต่มีจังหวัด

ที่ต้องปรับปรุง เรื่องรายได้ผ่านเกณฑ์ 10 ครั้วเรือนขึ้นไป จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัด พิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และจังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 20

1.9 การสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และชุมชน

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ครั้วเรือนยากจนเป้าหมายส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 90 แต่มีบางจังหวัดที่ต้องปรับปรุงเรื่อง ในหมู่บ้านดำเนินการธุรกิจชุมชน จำนวน 3 จังหวัด คือ จังหวัดพิจิตร แพร่ และจังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 50

1.10 การดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน และสามารถขยายผลเป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ได้

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ส่วนใหญ่คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน บริหารงานด้วยความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม ครั้วเรือนยากจนและประชาชนมีความเสียสละ อดทน และเกื้อกูลซึ่งกันและกันสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้โดยเวทีประชาคมได้เอง รู้จักประสานงานกับองค์กรอื่น หมู่บ้านหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือช่วยเหลือได้ และเป็นเครือข่ายกับหมู่บ้านอื่น อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 83.33 แต่มีจังหวัดที่ต้องปรับปรุง เรื่อง การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล/อำเภอ จำนวน 5 จังหวัด คือ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และจังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 16.67

1.11 การยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านตามเกณฑ์ จปฐ.

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ทุกจังหวัดมีการดำเนินการยกระดับหมู่บ้านผ่านเกณฑ์ จปฐ. ในหมวด 1 (สุขภาพดี) หมวด 2,4 (มีบ้านอาศัย ครอบครัวยุติธรรม) หมวด 3 (ประชาชนเข้าถึงบริการด้านการศึกษา) หมวด 6,8 (ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และมีจิตสำนึกร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) หมวด 7 (ประชาชนพัฒนาจิตใจของตนเองได้) อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

1.12 ความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการและหมู่บ้าน

การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ทุกจังหวัดมีความคิดสร้างสรรค์ มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชน มีการระดมทุน และมีการสร้างกฎกติกาหมู่บ้านที่เหมาะสมเอง อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการศึกษาการดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 จำนวน 12 บัณฑิต พบว่า

ในระดับจังหวัด ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีตามลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ จังหวัดแพร่ คิดเป็นร้อยละ 96.66 จังหวัดพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 95 จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 93.33 จังหวัดพิจิตร คิดเป็นร้อยละ 91.66 จังหวัดเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 90 และจังหวัดน่าน คิดเป็นร้อยละ 88.33

ในระดับเขต ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 92.22 แต่มีบัณฑิตและตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุง จำนวน 6 บัณฑิต 7 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. บัณฑิตประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืม เพื่อการประกอบอาชีพ และ การใช้คืนเงินยืมของครัวเรือน จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ การเลือกประกอบอาชีพเสริม
2. บัณฑิตการหมุนเวียนรอบยืมเงินและการให้โอกาสครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้ ยืมเงินอย่างทั่วถึง จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ การจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมรอบถัดไป
3. บัณฑิตการติดตาม-สนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงินและรายงานผลของ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านจำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ ติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอ และประชุมทุกเดือน
4. บัณฑิตการมีรายได้เพิ่มขึ้นของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี) จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ มีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครัวเรือนขึ้นไป และมีจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์น้อยกว่าปีก่อน
5. บัณฑิตการสนับสนุน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ หมู่บ้านชุมชน จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ ในหมู่บ้านดำเนินการธุรกิจชุมชน
6. บัณฑิตการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน และสามารถขยายผล เป็นตัวอย่างกับหมู่บ้านต่างๆ ได้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับ ตำบล/อำเภอ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6

สรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในส่วนที่ต้องปรับปรุง จำนวน 6 บัณฑิต 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ปัจจัยประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพและการใช้คืนเงินยืมของครัวเรือน จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ การเลือกประกอบอาชีพเสริม

จังหวัดที่มีการเลือกประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากมีสถานที่ดำเนินการเพียงพอ มีความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม มีการวางแผนในการประกอบอาชีพเสริม มีการส่งเสริมให้เป็นตัวอย่างในหมู่บ้านและชุมชน และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐติดตามให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน สม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่มีการเลือกประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากไม่มีสถานที่ดำเนินการเพียงพอ ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม ไม่มีการวางแผนในการประกอบอาชีพเสริม ไม่มีการส่งเสริมให้เป็นตัวอย่างในหมู่บ้านและชุมชน และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐติดตามให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน ไม่สม่ำเสมอ

2. ปัจจัยการหมุนเวียนรอบยืมเงิน และการให้โอกาสครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้ยืมเงินอย่างทั่วถึง จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ การจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมรอบถัดไป

จังหวัดที่มีการดำเนินการจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมรอบถัดไป เนื่องจาก มีสถานที่ดำเนินการ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีทุนดำเนินการ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการ และมีการส่งเสริม สนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่มีการดำเนินการจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมรอบถัดไป เนื่องจาก ไม่มีสถานที่ดำเนินการ ไม่มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ไม่มีทุนดำเนินการ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการ

3. ปัจจัยการติดตาม สนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงินและรายงานผลของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 ตัวชี้วัด A0 ติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอและประชุมทุกเดือน

จังหวัดที่มีการติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอ และประชุมทุกเดือน เนื่องจากมีการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้และมีการศึกษาดูงาน มีการประชุมทุกเดือน มีแผนการติดตามสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลตามที่กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนดทุกครั้ง และมีการติดตามสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่มีการติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอ และประชุมทุกเดือน เนื่องจากไม่มีการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้และไม่มีการศึกษาดูงาน ไม่มีการประชุมทุกเดือน ไม่มีแผนการติดตามสม่ำเสมอ ไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการรายงานผลตามที่กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนดทุกครั้ง และไม่มีการติดตามสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

4. ปัจจัยการมีรายได้เพิ่มขึ้นของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี) จำนวน 2 ตัวชี้วัด AD มีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครัวเรือนขึ้นไป และมีจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์น้อยกว่าปีก่อน

จังหวัดที่มีการดำเนินการจนมีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครั้วเรือนขึ้นไป เนื่องจาก ครั้วเรือนยากจนมีการออมทรัพย์ ยืมเงินแล้วไปประกอบอาชีพเสริมจริง ได้รับการอนุมัติเงินยืมได้เหมาะสมกับอาชีพและโครงการที่ยืม ครั้วเรือนมีความขยัน อดทน และตั้งใจประกอบอาชีพ มีความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม และการตลาด และได้รับการติดตาม สนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่มีการดำเนินการจนมีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครั้วเรือนขึ้นไป เนื่องจาก ครั้วเรือนยากจนไม่มีการออมทรัพย์ ยืมเงินแล้วไม่ไปประกอบอาชีพเสริม ได้รับการอนุมัติเงินยืมได้ไม่เหมาะสมกับอาชีพและโครงการที่ยืม ครั้วเรือนไม่มีความขยัน อดทน และตั้งใจประกอบอาชีพ ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม และการตลาด และไม่ได้รับการติดตาม สนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ

จังหวัดที่มีจำนวนครั้วเรือนที่ตกเกณฑ์น้อยกว่าปีก่อน เนื่องจากครั้วเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ มีทุนในการประกอบอาชีพเพียงพอ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการประกอบอาชีพและการตลาด มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของครั้วเรือนและประชาชนในหมู่บ้าน มีการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

จังหวัดที่มีจำนวนครั้วเรือนที่ตกเกณฑ์มากกว่าปีก่อน เนื่องจาก ครั้วเรือนไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพเพียงพอ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพและการตลาด ไม่มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของครั้วเรือน และประชาชนในหมู่บ้าน และไม่มีการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ

5. ปัจจัยการสนับสนุนส่งเสริม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน จำนวน 1 ตัวชี้วัด d0 ในหมู่บ้านดำเนินการธุรกิจชุมชน

จังหวัดที่มีการดำเนินการธุรกิจชุมชน เนื่องจาก ครั้วเรือนมีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน มีร้านค้าชุมชน หรือมีศูนย์สาธิตการตลาด มีการระดมทุนในชุมชน ประชาชนและครั้วเรือนมีความร่วมมือในกิจกรรมชุมชน และประชาชนมีความรู้เรื่องวิสาหกิจชุมชน และมีการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่มีการดำเนินการธุรกิจชุมชน เนื่องจาก ครั้วเรือนไม่มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน ไม่มีร้านค้าชุมชน หรือไม่มีศูนย์สาธิตการตลาด ไม่มีการระดมทุนในชุมชน ประชาชนและครั้วเรือนมีความร่วมมือในกิจกรรมชุมชน และประชาชนไม่มีความรู้เรื่องวิสาหกิจชุมชน

6. ปัจจัยการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ชุมชน และสามารถขยายผลเป็นตัวอย่างกับหมู่บ้านต่าง ๆ ได้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด d0 การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล/อำเภอ

จังหวัดที่เป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล/อำเภอ เนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนมีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานเครือข่าย มีการบริหารกองทุนด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหมู่บ้าน กข.คจ.อื่นสม่ำเสมอ มีการประสานขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหมู่บ้าน กข.คจ.และหน่วยงานอื่น ในส่วนที่ตนเองทำไม่ได้ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ

จังหวัดที่ไม่เป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล/อำเภอ เนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนไม่มีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานเครือข่าย ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหมู่บ้าน กข.คจ.อื่นสม่ำเสมอ ไม่มีการประสานขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหมู่บ้าน กข.คจ.และหน่วยงานอื่นในส่วนที่ตนเองทำไม่ได้ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 การกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมเสนอในรูปแบบโครงสร้าง (Model) การพัฒนาแต่ละปัจจัย จากผลการศึกษาวิจัยและตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงทั้ง 6 ปัจจัย 7 ตัวชี้วัด พบว่า ปัจจัยที่ 3 ประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพและการใช้คืนเงินของครัวเรือนตัวชี้วัด ควรเลือกประกอบอาชีพเสริม- ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ การเพิ่มทุนในการประกอบอาชีพ การให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม การวางแผนในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นตัวอย่างในหมู่บ้านและชุมชน ปัจจัยที่ 6 การหมุนเวียนรอบเงินยืมเงิน และทำให้โอกาสครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้ยืมเงินอย่างทั่วถึง ตัวชี้วัด การจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมเงินในรอบถัดไป ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ การมีป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมเงินในรอบถัดไป การมีสถานที่ดำเนินการ การสนับสนุนให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินการ การสนับสนุนทุนดำเนินการและการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ ปัจจัยที่ 7 การติดตามสนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงินและการรายงานผลของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ.ประจำหมู่บ้าน ตัวชี้วัด มีการติดตามสม่ำเสมอและประชุมทุกเดือน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการประชุมทุกเดือน การประสานงานองค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้ และมีการศึกษาดูงาน การมีแผนติดตามสม่ำเสมอ มีการ รายงานผลการดำเนินงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และให้มีการติดตาม ส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ 8 การมีรายได้เพิ่มขึ้นของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี) ตัวชี้วัด การมีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครัวเรือนขึ้นไป ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ การนำเงินไปประกอบอาชีพเสริม การได้รับอนุมัติเหมาะสมกับโครงการและอาชีพที่เสนอขอ ความขยันอดทน และตั้งใจประกอบอาชีพของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมและการตลาดและตัวชี้วัด จำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์น้อยกว่าปีก่อน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ การมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ การมีทุนประกอบอาชีพที่เพียงพอ ความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพและการ

ตลาด การรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันของครัวเรือนและประชาชนในหมู่บ้าน ปัจจัยที่ 10 การสนับสนุน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชน ตัวชี้วัด ในหมู่บ้านดำเนินธุรกิจชุมชน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการมีร้านค้าชุมชน การมีการระดมทุน มีศูนย์สาธิตการตลาด ครัวเรือนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยที่ 11 การดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชน และสามารถขยายผลเป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ได้ ตัวชี้วัด การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล/อำเภอ ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และเรื่องเครือข่ายของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. การประสานงานกับหมู่บ้านอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบเครือข่าย การประสานขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหมู่บ้าน กข.คจ.และหน่วยงานอื่นในสิ่งที่ตนเองทำไม่ได้ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยและแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้าน กข.คจ. ดีเด่นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาวรรณศึกษาหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักฐานจากรูปแบบประเมินโครงการหมู่บ้าน กข.คจ. ตัวอย่าง "หนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้าน" ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 มีการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 และสร้างรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาคโครงการ กข.คจ. ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยไว้ ดังนี้

จากผลการศึกษาควิจัยปัจจัยและตัวชี้วัดทั้ง 12 ปัจจัย มีปัจจัยและตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงจำนวน 6 ปัจจัย 7 ตัวชี้วัด พบว่า ปัจจัยที่ 3 ประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพและการใช้เงินของครัวเรือน ตัวชี้วัด การเลือกประกอบอาชีพเสริม ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการเพิ่มทุนในการประกอบอาชีพ การให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม การวางแผนในการประกอบอาชีพและการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นตัวอย่างในหมู่บ้านและชุมชน ปัจจัยที่ 6 การหมุนเวียนรอบยืมเงิน และการให้ออกาสครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้ยืมเงินอย่างทั่วถึง ตัวชี้วัด การจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมเงินในรอบถัดไป ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการมีป้ายหรือสมุดบันทึกผู้ที่จะได้ยืมเงินในรอบถัดไป การมีสถานที่ดำเนินการ การสนับสนุนให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินการ การสนับสนุนทุนดำเนินการ และการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ ปัจจัยที่ 7 การติดตามสนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงินและการรายงานผลของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ตัวชี้วัด มีการติดตามสม่ำเสมอและประชุมทุกเดือน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ การประชุมทุกเดือน การประสานงาน

องค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้ และมีการศึกษาดูงาน การมีแผนติดตามสม่ำเสมอ มีการรายงานผลการดำเนินงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดและให้มีการติดตาม ส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ 8 การมีรายได้เพิ่มขึ้นของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 5,000 บาท/คน/ปี) ตัวชี้วัด การมีรายได้ผ่านเกณฑ์มากกว่า 10 ครัวเรือนขึ้นไป ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการนำเงินไปประกอบอาชีพเสริม การได้รับอนุมัติเงินยืมให้เหมาะสมกับโครงการและอาชีพที่เสนอขอ ความขยัน อดทน ความตั้งใจประกอบอาชีพของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมและการตลาดและตัวชี้วัด จำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์น้อยกว่าปีก่อน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ การมีทุนประกอบอาชีพที่เพียงพอ ความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพและการตลาด การรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันของครัวเรือนและประชาชนในหมู่บ้าน

ปัจจัยที่ 10 การสนับสนุน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชน ตัวชี้วัด ในหมู่บ้านดำเนินธุรกิจชุมชน ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการมีร้านค้าชุมชน nisi การระดมทุน มีศูนย์สาธิตการตลาด ครัวเรือนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยที่ 11 การดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชนและสามารถขยายผลเป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ได้ ตัวชี้วัด การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล/อำเภอ ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเรื่องเครือข่ายของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. การประสานงานกับหมู่บ้านอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปเครือข่าย การประสานขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหมู่บ้าน กข.คจ. และหน่วยงานอื่นในสิ่งที่ตนเองทำไม่ได้ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยมีบางประเด็นที่การดำเนินงานตามโครงการไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการซึ่งเป็นสิ่งที่พบจากการศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1.คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ควรมีการวางแผนการติดตามครัวเรือนที่ยืมเงินไปประกอบอาชีพ อย่างต่อเนื่อง และมีการประชุมและบันทึกการประชุมเป็นประจำทุกเดือน มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานกับหมู่บ้าน กข.คจ. และองค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้ มีการศึกษาดูงานจากหมู่บ้าน กข.คจ. ที่ประสบผลสำเร็จแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม มีการอนุมัติเงินยืมให้กับครัวเรือนยากจนอย่างเหมาะสมกับโครงการและอาชีพที่เสนอ มีการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอยู่เสมอ และมีการรายงานผลการดำเนินงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

2.ครัวเรือนเป้าหมาย และประชาชนทั่วไป ควรนำเงินยืมจากโครงการไปประกอบอาชีพเสริมอย่างจริงจัง มีการวางแผนในการประกอบอาชีพเสริม มีการรวมกลุ่มกันในการ

ประกอบอาชีพ มีความขยัน อดทน ตั้งใจในการประกอบอาชีพ มีการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการตลาดอยู่เสมอ เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการและหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน และการบริหารงานแก่คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.ประจำหมู่บ้านอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการโดยตรง ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพ การดำเนินงานโครงการให้กับคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน และประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ ให้สามารถเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล/อำเภอ

5. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ควรมีการติดตาม นิเทศงาน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นยุทธวิธีในการสร้างขวัญกำลังใจแก่คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านในการบริหารงานโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ทั้งด้านงบประมาณ วิชาการในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. และเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเสริมของครัวเรือนเป้าหมายและประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

เนื่องจากโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นโครงการที่เน้นพัฒนาเศรษฐกิจ ครัวเรือนและยกระดับรายได้ของครัวเรือนยากจนให้พ้นเกณฑ์ความยากจน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่ประสบผลสำเร็จระดับครัวเรือน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีประสิทธิภาพต่อไป
2. การศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับหมู่บ้านและชุมชนต่อไป